Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 19. novembra 2015 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Naliehavé prejudiciálne konanie — Súdna spolupráca v občianskych veciach — Právomoc, uznávanie a výkon rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností — Nariadenie (ES) č. 2201/2003 — Článok 23 písm. a) — Dôvody neuznania rozsudkov týkajúcich sa rodičovských práv a povinností — Verejný poriadok“

Vo veci C-455/15 PPU,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Varbergs tingsrätt (Prvostupňový súd Varberg, Švédsko) z 25. augusta 2015 a doručený Súdnemu dvoru 28. augusta 2015, ktorý súvisí s konaním:

P

proti

Q,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda tretej komory L. Bay Larsen, vykonávajúci funkciu predsedu štvrtej komory, sudcovia J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal (spravodajkyňa) a K. Jürimäe,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: I. Illéssy, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 27. októbra 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— P, v zastúpení: A. Heurlin, advokat, a M. Hellner,

— Q, v zastúpení: K. Gerbauskas a H. Mackevičius, advokatai,

— švédska vláda, v zastúpení: A. Falk, U. Persson, C. Meyer-Seitz a L. Swedenborg, splnomocnení zástupcovia,

— španielska vláda, v zastúpení: M. Sampol Pucurull, splnomocnený zástupca,

— litovská vláda, v zastúpení: D. Kriaučiūnas a J. Nasutavičienė, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: švédčina.

— Európska komisia, v zastúpení: M. Wilderspin, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci S. Samuelsson a M. Johansson, advokater,

po vypočutí generálneho advokáta,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 243), predovšetkým jeho článku 23 písm. a) a článku 24.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi P, s bydliskom vo Švédsku, a Q, s bydliskom v Litve, vo veci opatrovníckeho práva týkajúceho sa ich detí.

Právny rámec

Haagsky dohovor z roku 1980

3 Článok 13 Dohovoru o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí, uzatvoreného v Haagu 25. októbra 1980 (ďalej len „Haagsky dohovor z roku 1980“), stanovuje:

„Bez ohľadu na ustanovenie predchádzajúceho článku justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu nemusí nariadiť návrat dieťaťa, ak osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá nesúhlasí s jeho vrátením, preukáže, že

a) osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá mala dieťa v osobnej starostlivosti, v čase premiestnenia alebo zadržania opatrovnícke právo skutočne nevykonávala alebo že súhlasila, či následne sa zmierila s premiestnením alebo zadržaním, alebo

b) existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie.

Justičný alebo správny orgán môže odmietnuť nariadiť návrat dieťaťa aj vtedy, ak zistí, že dieťa nesúhlasí s návratom, a ak dosiahlo vek a stupeň vyspelosti, v ktorom je vhodné zohľadniť jeho názory.

…“

4 Haagsky dohovor z roku 1980 nadobudol platnosť 1. decembra 1983. Všetky členské štáty Európskej únie sú jeho zmluvnými stranami.

Právo Únie

5 Odôvodnenie 21 nariadenia č. 2201/2003 stanovuje:

„Uznávanie a výkon rozsudkov vydaných v členskom štáte sa má zakladať na zásade vzájomnej dôvery a dôvody neuznania by sa mali obmedziť na najnutnejšie minimum.“

6 Článok 8 tohto nariadenia, nazvaný „Všeobecná právomoc“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.“

7 Článok 11 uvedeného nariadenia, nazvaný „Návrat dieťaťa“, stanovuje:

„1. Keď osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, podá žiadosť na príslušné orgány členského štátu o vydanie rozsudku podľa [Haagskeho dohovoru z roku 1980], aby dosiahla návrat dieťaťa, ktoré bolo neoprávnene premiestnené alebo zadržané v inom členskom štáte ako členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, uplatňujú sa odseky 2 až 8.

…

6. Ak súd vydal príkaz o nevrátení podľa článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980, musí okamžite, buď priamo alebo prostredníctvom svojho ústredného orgánu, zaslať odpis súdneho príkazu o nevrátení a súvisiace písomnosti, najmä záznam súdnych pojednávaní, súdu s právomocou alebo ústrednému orgánu členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, podľa vnútroštátneho práva. Súdu sa musia všetky uvedené písomnosti zaslať do jedného mesiaca od dátumu príkazu o nevrátení.

7. Ak súdy v členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, nezačali konanie na návrh jedného z účastníkov, súd alebo ústredný orgán, ktorému sa zašlú informácie uvedené v odseku 6, musí o tom informovať účastníkov a vyzvať ich, aby urobili svoje podania na súd v súlade s vnútroštátnym právom do troch mesiacov od dátumu oznámenia, aby súd mohol preskúmať otázku opatrovníckeho práva k dieťaťu.

Bez toho, aby boli dotknuté kritéria právomoci uvedené v tomto nariadení, súd ukončí konanie, ak v uvedenej lehote nedostal žiadne podania.

8. Bez ohľadu na rozsudok o nevrátení podľa článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980 každý následný rozsudok požadujúci návrat dieťaťa vydaný súdom, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia, sa vykonáva… na účely zabezpečenia návratu dieťaťa.“

8 Podľa článku 15 nariadenia č. 2201/2003, nazvaného „Postúpenie súdu, ktorý je vo vhodnejšej situácii na prejednanie veci“:

„1. Vo výnimočných prípadoch, ak sa súdy členského štátu, ktoré majú právomoc vo veci samej, domnievajú, že súd iného členského štátu, vo vzťahu ku ktorému má dieťa osobitnú väzbu, je vo vhodnejšej situácii na prejednanie veci alebo jej špecifickej časti, a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa, môžu:

a) prerušiť konanie vo veci alebo jej časti a vyzvať účastníkov, aby podali svoj návrh na súd tohto iného členského štátu podľa odseku 4; alebo

b) požiadali súd iného členského štátu, aby prevzal právomoc podľa odseku 5.

2. Odsek 1 sa vzťahuje:

a) na návrh účastníka; alebo

b) z vlastného podnetu súdu; alebo

c) na žiadosť súdu iného členského štátu, vo vzťahu ku ktorému má dieťa osobitnú väzbu podľa odseku 3.

S postúpením na základe vlastného podnetu súdu alebo na žiadosť súdu iného členského štátu musí súhlasiť aspoň jeden z účastníkov.

3. Dieťa má osobitnú väzbu k členskému štátu podľa odseku 1, ak tento členský štát:

a) sa stal miestom obvyklého pobytu dieťaťa potom, ako sa na súde, ktorý je uvedený v odseku 1, začalo konanie; alebo

b) je miestom pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa; alebo

c) je štátom, ktorého štátnu príslušnosť má dieťa; alebo

d) je miestom obvyklého pobytu nositeľa rodičovských práv a povinností; alebo

e) je miestom, kde sa nachádza majetok dieťaťa, a vec sa týka opatrení na ochranu dieťaťa vo vzťahu ku správe, udržiavaniu alebo nakladaniu s týmto majetkom.

4. Súd členského štátu, ktorý má právomoc vo veci samej, určí lehotu, v ktorej sa na súde tohto iného členského štátu musí začať konanie podľa odseku 1.

Ak sa v tejto lehote na súdoch konanie nezačalo, súd, na ktorom už konanie začalo, pokračuje vo výkone svojej právomoci v súlade s článkami 8 až 14.

5. Súdy tohto iného členského štátu môžu, ak je to s ohľadom na špecifické okolnosti prípadu v najlepšom záujme dieťaťa, prijať právomoc do šiestich týždňov od podania návrhu podľa odseku 1 písm. a) alebo písm. b). V tomto prípade súd, ktorý začal konanie ako prvý, odmietne vykonávať svoju právomoc. Inak súd, ktorý začal konanie ako prvý, pokračuje vo výkone svojej právomoci v súlade s článkami 8 až 14.

…“

9 Článok 23 tohto nariadenia, nazvaný „Dôvody neuznania rozsudkov týkajúcich sa rodičovských práv a povinností“, stanovuje:

„Rozsudok týkajúci sa rodičovských práv a povinností sa neuzná:

a) ak by uznanie bolo s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;

…“

10 Článok 24 uvedeného nariadenia, nazvaný „Zákaz skúmania právomoci súdu pôvodu“, stanovuje:

„Právomoc súdu členského štátu pôvodu sa nesmie skúmať. Kritériá, na ktorých sa založila právomoc podľa článkov 3 až 14, sa nesmú skúmať z hľadiska rozporu s verejným poriadkom podľa článk[u]… 23 písm. a).“

11 Podľa článku 26 toho istého nariadenia, nazvaného „Zákaz preskúmania vo veci samej“:

„Za žiadnych okolností sa nesmie rozsudok preskúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

12 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že P a Q majú spolu deti, a to V, narodené v roku 2000, a S, narodené v roku 2009. Pár tvorili od roku 1997. P a Q spolu žili až do roku 2003, kedy došlo k ich rozluke. Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė, Litva) rozhodol o ich rozvode 6. januára 2003. V roku 2006 tento súd rozhodol o zániku dohody týkajúcej sa právnych následkov manželstva. Podľa tohto rozsudku bolo bydlisko V určené v mieste bydliska Q, jeho matky, ale opatrovnícke právo mali spoločne obaja rodičia. Rodina však v roku 2005 odišla z Litvy a presťahovala sa do Švédska, kde sa v roku 2006 zapísala do registra obyvateľov. Dieťa S sa narodilo vo Švédsku. Obe deti hovoria švédsky a školu navštevovali vo Falkenbergu (Švédsko), kde má bydlisko väčšina osôb, s ktorými sa stretávajú.

13 Dňa 27. novembra 2013 P zistil, že Q a obe deti zmizli. Vyšlo najavo, že Q sa obrátila na orgány sociálnych služieb obce Falkenberg, ktoré začali vyšetrovanie na základe tvrdenia Q, že ona a jej deti boli obeťami trestných činov spáchaných P. Predmetné konanie bolo oznámené polícii a Q a deti boli umiestnené do domova. O niekoľko mesiacov neskôr bolo predbežné vyšetrovanie proti P pozastavené. Bol mu však uložený zákaz kontaktovať Q a jej deti.

14 Dňa 29. marca 2014 Q odviezla svoje dve deti do Litvy. Rodičia mali v tom čase spoločné opatrovnícke právo k obom deťom. Obe deti boli 31. marca 2014 zapísané do registra obyvateľov v obci Šilutė (Litva).

15 Dňa 8. apríla 2014 Q podala proti P na Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) návrh, ktorým sa domáhala, aby tento súd vydal predbežné opatrenie týkajúce sa bydliska a opatrovníckeho práva k S, ako aj rozhodnutie, ktorým sa jej priznáva výživné pre obe deti.

16 Dňa 11. apríla 2014 P podal na vnútroštátny súd žalobu proti Q, ktorou sa domáhal, aby mu bolo priznané výlučné opatrovnícke právo k jeho dvom deťom.

17 Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) v ten istý deň vydal predbežné opatrenie, ktorým stanovil bydlisko S v mieste bydliska matky.

18 V júni 2014 P podal na Ministerstvo zahraničných vecí (Utrikesdepartementet) Švédskeho kráľovstva žiadosť o návrat detí v zmysle Haagskeho dohovoru z roku 1980.

19 Dňa 4. septembra 2014 Vilniaus apygardos teismas (Krajský súd Vilnius, Litva) zamietol žiadosť o návrat detí, ktorú podal P, a 21. októbra 2014 Lietuvos apeliacinis teismas (Odvolací súd Litvy) potvrdil toto rozhodnutie, ktoré sa opieralo o článok 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980.

20 Dňa 18. októbra 2014 po dokazovaní na pojednávaní v neprítomnosti Q vnútroštátny súd predbežným opatrením priznal P výlučné opatrovnícke právo k S.

21 V rámci konania začatého 8. apríla 2014 Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) rozsudkom z 18. februára 2015 určil, že bydlisko S je v mieste bydliska Q a uložil P povinnosť platiť výživné na obe deti.

22 Vnútroštátny súd sa domnieva, že jeho vlastná právomoc je založená na článku 8 ods. 1 nariadenia č. 2201/2003, pretože v čase podania návrhu na Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) 8. apríla 2014 a žaloby na rovnaký súd 11. apríla 2014 mali obe deti obvyklý pobyt vo Švédsku v zmysle tohto ustanovenia.

23 Pred vnútroštátnym súdom P tvrdil, že na to, aby tento vnútroštátny súd mohol naďalej konať vo veci samej, rozsudok, ktorý vyhlásil Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) 18. februára 2015, nemožno uznať. Toto odmietnutie uznania musí podľa neho vychádzať z článku 23 písm. a) nariadenia č. 2201/2003.

24 P uznáva, že podľa článku 24 tohto nariadenia sa právomoc súdu členského štátu pôvodu obvykle nesmie skúmať. Podľa neho však toto ustanovenie neodkazuje na článok 15 uvedeného nariadenia, na ktorom Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) založil svoju právomoc. Tento súd však podľa P porušil tento článok 15 tým, že si ponechal právomoc bez toho, aby ho o to vnútroštátny súd požiadal.

25 V každom prípade podľa P Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) navyše z toho, že litovský súd odmietol nariadiť návrat dieťaťa na základe článku 13 Haagskeho dohovoru z roku 1980, vyvodil, že obvyklý pobyt tohto dieťaťa je naďalej v Litve.

26 Hoci sa ustanovenie verejného poriadku má vykladať reštriktívne, P tvrdí, že existuje určitá miera voľnej úvahy v prípade závažnej chyby, ktorej sa dopustil zahraničný súd. Podľa neho sa Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) dopustil takejto závažnej chyby, keď úmyselne alebo z nevedomosti porušil nielen článok 15 nariadenia č. 2201/2003, ale aj základnú zásadu, podľa ktorej má posledné slovo vo veciach týkajúcich sa únosu detí súd štátu, v ktorom malo dieťa pôvodné bydlisko.

27 Pred vnútroštátnym súdom Q tvrdila, že článok 24 uvedeného nariadenia zakazuje skúmanie právomoci súdu členského štátu. Odmietnuť uznať rozsudok Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) z 18. februára 2015 je podľa nej možné iba v prípade, ak je tento rozsudok v rozpore s verejným poriadkom. Podľa Q tento rozsudok nie je v rozpore s verejným poriadkom, pretože je zrejmé, že P náležitým spôsobom neplnil svoje otcovské povinnosti a že S musí z toho dôvodu ostať u svojej matky. To bolo podľa Q konštatované v štyroch rôznych konaniach. Okrem toho podľa Q deti navštevujú školu v Litve, neexistuje žiadne riziko pre ich zdravie alebo vývoj a nedošlo k porušeniu žiadnej právnej normy. Vilniaus apygardos teismas (Krajský súd Vilnius) a Lietuvos apeliacinis teismas (Odvolací súd Litvy) podľa Q rozhodli, že obe deti priviedla ich matka do Litvy legálne. Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, nemá podľa Q žiaden dôvod pochybovať o posúdení vykonanom týmito súdmi a litovskými orgánmi.

28 Q tiež uviedla, že P sa až do 18. februára 2015 aktívne zúčastňoval konaní pred litovskými súdmi. Taktiež mal k dispozícii procesné prostriedky, ktoré mohol uplatniť proti prijímaným rozhodnutiam. Navyše podľa Q z vlastnej iniciatívy stiahol svoj návrh na určenie bydliska V a tým prijal, aby toto dieťa žilo so svojou matkou v Litve. Tým, že P podal návrh na priznanie opatrovníckeho práva k S, podľa Q porušuje práva a oprávnené záujmy oboch detí.

29 Za týchto podmienok Varbergs tingsrätt (Prvostupňový súd Varberg) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má vnútroštátny súd pri uplatnení článku 23 písm. a) nariadenia č. 2201/2003 alebo iného ustanovenia, a bez ohľadu na článok 24 tohto nariadenia, odmietnuť uznať rozsudok Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) z 18. februára 2015…, a teda pokračovať v konaní týkajúcom sa opatrovníckeho práva, ktoré pred ním aktuálne prebieha?“

O naliehavom prejudiciálnom konaní

30 Varbergs tingsrätt (Prvostupňový súd Varberg) požiadal, aby bol tento návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v naliehavom konaní podľa článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Vysvetlil, že od odchodu S s matkou 29. marca 2014 P nemá možnosť sa so S stretávať. Ak by sa konanie vo veci samej ďalej predlžovalo, poškodilo by to záujmy tohto dieťaťa a ovplyvnilo by to jeho vzťah s otcom.

31 V prvom rade treba konštatovať, že predmetný návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia č. 2201/2003, ktoré bolo prijaté najmä na základe článku 61 písm. c) ES, teraz článok 67 ZFEÚ, ktorý sa nachádza v hlave V tretej časti Zmluvy o FEÚ, týkajúcej sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, takže uvedený návrh na začatie prejudiciálneho konania patrí do pôsobnosti naliehavého prejudiciálneho konania definovaného v článku 107 rokovacieho poriadku.

32 V druhom rade je potrebné zdôrazniť, že predmetná vec sa týka šesťročného dieťaťa, ktoré je odlúčené od svojho otca už viac ako rok, a že podľa vnútroštátneho súdu tento otec nemá možnosť sa s týmto dieťaťom stretávať. Z toho vyplýva, že predlžovanie aktuálnej situácie by mohlo vážne poškodiť budúci vzťah tohto dieťaťa s jeho otcom.

33 Za týchto podmienok štvrtá komora Súdneho dvora na základe článku 108 rokovacieho poriadku na návrh sudkyne spravodajkyne po vypočutí generálneho advokáta rozhodla, že žiadosti vnútroštátneho súdu o prejednanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania v naliehavom konaní sa vyhovuje.

O prejudiciálnej otázke

34 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 23 písm. a) nariadenia č. 2201/2003 vykladať v tom zmysle, že za takých okolností, o aké ide vo veci samej, toto ustanovenie umožňuje, aby súd členského štátu, ktorý sa považuje za súd s právomocou rozhodnúť o opatrovníckom práve k dieťaťu, odmietol uznať rozsudok súdu iného členského štátu, ktorý rozhodol o opatrovníckom práve k tomuto dieťaťu.

35 Je potrebné pripomenúť, že podľa odôvodnenia 21 uvedeného nariadenia je toto nariadenie založené na koncepcii, na základe ktorej sa uznávanie a výkon rozsudkov vydaných v členskom štáte má zakladať na zásade vzájomnej dôvery a dôvody neuznania sa majú obmedziť na najnutnejšie minimum.

36 V tomto systéme sa článok 23 nariadenia č. 2201/2003 stanovujúci dôvody, ktoré môžu brániť uznaniu rozsudku týkajúceho sa rodičovských práv a povinností, musí vykladať reštriktívne, keďže predstavuje prekážku realizácie jedného zo základných cieľov tohto nariadenia, ako ho pripomína predchádzajúci bod tohto rozsudku.

37 Súdnemu dvoru neprináleží definovať obsah verejného poriadku členského štátu, prináleží mu však kontrolovať hranice, v rámci ktorých súd členského štátu môže použiť tento pojem a neuznať rozhodnutie pochádzajúce z iného členského štátu (pozri analogicky rozsudok Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, bod 42).

38 Navyše na rozdiel od ustanovenia o verejnom poriadku uvedeného v článku 34 bode 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42), ktoré bolo predmetom judikatúry pripomenutej v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, článok 23 písm. a) nariadenia č. 2201/2003 vyžaduje, aby rozhodnutie o prípadnom odmietnutí uznania bolo prijaté s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa.

39 Odkaz na ustanovenie o verejnom poriadku uvedené v článku 23 písm. a) uvedeného nariadenia je teda prípustný len v prípade, že s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa by uznanie rozhodnutia vydaného iným členským štátom neprijateľným spôsobom narúšalo právny poriadok štátu, v ktorom sa žiada o uznanie, keďže by ohrozovalo niektorú jeho základnú zásadu. S cieľom dodržať zákaz prehodnotiť meritum rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte, stanovený v článku 26 tohto nariadenia, musí byť toto ohrozenie s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa zjavným porušením právnej normy, ktorá je v štáte, v ktorom sa žiada o uznanie, považovaná za podstatnú pre právny poriadok, alebo práva, ktoré je v tomto právnom poriadku uznané za základné (pozri analogicky rozsudok Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, bod 44).

40 Pokiaľ však ide o konanie vo veci samej, zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nevyplýva, že by existovala taká právna norma, ktorá je považovaná za podstatnú pre právny poriadok Švédskeho kráľovstva, alebo také právo, ktoré je v tomto právnom poriadku uznané za základné, ktoré by bolo ohrozené, ak by bol uznaný rozsudok Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) z 18. februára 2015.

41 P však tvrdí, že uvedené rozhodnutie nemožno uznať na základe článku 23 písm. a) nariadenia č. 2201/2003, pretože uvedený súd vyhlásil, že má právomoc v rozpore s článkom 15 tohto nariadenia.

42 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že článok 24 uvedeného nariadenia zakazuje akékoľvek skúmanie právomoci súdu členského štátu pôvodu a ďalej výslovne spresňuje, že takéto skúmanie nemožno vykonať podľa článku 23 písm. a) tohto nariadenia.

43 Je nepochybné, ako to uviedol P, že článok 24 nariadenia č. 2201/2003 odkazuje len na články 3 až 14 tohto nariadenia, a nie na článok 15 uvedeného nariadenia.

44 Je však potrebné zdôrazniť, že článok 15 nariadenia č. 2201/2003, ktorý je uvedený v kapitole II tohto nariadenia, nazvanej „Súdna právomoc“, dopĺňa kritériá právomoci uvedené v článkoch 8 až 14 uvedenej kapitoly mechanizmom spolupráce umožňujúcim súdu členského štátu, ktorý má právomoc konať vo veci na základe jedného z týchto kritérií, aby výnimočne uskutočnil postúpenie súdu iného členského štátu, ktorý je vo vhodnejšej situácii na prejednanie veci.

45 Z toho vyplýva, ako to uviedol generálny advokát v bode 72 svojich návrhov, že údajné porušenie článku 15 uvedeného nariadenia súdom členského štátu neoprávňuje súd iného členského štátu skúmať právomoc tohto prvého súdu napriek tomu, že zákaz uvedený v článku 24 tohto nariadenia neobsahuje výslovný odkaz na tento článok 15.

46 Napokon je potrebné zdôrazniť, že súd štátu, v ktorom sa žiada o uznanie, nemôže odmietnuť uznať rozhodnutie pochádzajúce z iného členského štátu len z dôvodu, že sa domnieva, že v tomto rozhodnutí bolo nesprávne uplatnené vnútroštátne právo alebo právo Únie, lebo inak by bol spochybnený účel nariadenia č. 2201/2003.

47 P sa ďalej domnieva, že musí byť možné uvedený rozsudok neuznať, inak by došlo k porušeniu samotných zásad, z ktorých vychádza systém uplatniteľný na protiprávne premiestnenie dieťaťa stanovený týmto nariadením.

48 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že nariadenie č. 2201/2003 obsahuje vo svojom článku 11 osobitné ustanovenia týkajúce sa návratu dieťaťa, ktoré bolo neoprávnene premiestnené alebo zadržané v inom členskom štáte ako členskom štáte, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním.

49 Navyše tento článok vo svojom odseku 8 upravuje samostatné konanie, ktoré umožňuje napraviť prípadný problém kolidujúcich rozsudkov v danej oblasti (pozri v tomto zmysle rozsudky Rinau, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, bod 63, a Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, bod 56).

50 Aj keby vo veci samej existoval problém týkajúci sa neoprávneného zadržiavania dieťaťa, takýto problém by sa nemal riešiť odmietnutím uznania rozsudku, akým je rozsudok Šilutės rajono apylinkės teismas (Okresný súd Šilutė) z 18. februára 2015, na základe článku 23 písm. a) nariadenia č. 2201/2003, ale v tomto prípade postupom stanoveným v článku 11 tohto nariadenia.

51 Uvedené konanie umožňuje súdu členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt predtým, než došlo k neoprávnenému premiestneniu alebo zadržaniu, prijať následné rozhodnutie na účely zabezpečenia návratu dieťaťa do členského štátu, v ktorom malo svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojím neoprávneným premiestnením alebo zadržaním.

52 Dôležité je však pripomenúť, že súd majúci právomoc musí pred prijatím takéhoto rozhodnutia zohľadniť dôvody a dôkazy, na základe ktorých bolo vydané rozhodnutie o nevrátení (rozsudok Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, bod 59).

53 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že na položenú otázku je potrebné odpovedať tak, že článok 23 písm. a) nariadenia č. 2201/2003 sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa nedošlo k zjavnému porušeniu právnej normy, ktorá je považovaná za podstatnú pre právny poriadok členského štátu, alebo práva, ktoré je v tomto právnom poriadku uznané za základné, toto ustanovenie neumožňuje, aby súd tohto členského štátu, ktorý sa považuje za súd s právomocou rozhodnúť o opatrovníckom práve k dieťaťu, odmietol uznať rozsudok súdu iného členského štátu, ktorý rozhodol o opatrovníckom práve k tomuto dieťaťu.

O trovách

54 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 23 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000, sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa nedošlo k zjavnému porušeniu právnej normy, ktorá je považovaná za podstatnú pre právny poriadok členského štátu, alebo práva, ktoré je v tomto právnom poriadku uznané za základné, toto ustanovenie neumožňuje, aby súd tohto členského štátu, ktorý sa považuje za súd s právomocou rozhodnúť o opatrovníckom práve k dieťaťu, odmietol uznať rozsudok súdu iného členského štátu, ktorý rozhodol o opatrovníckom práve k tomuto dieťaťu.

Podpisy